

Příloha A – Analýzy

Podnět a dodatek k němu zakládají své argumenty zejména na analýze metadat a na shodě dílčích formulací ve vybraných částech několika publikací Martina Kováře.

V podnětu samém je konstatována a dokládána podobnost textů, resp. částí textů Kovář (1998), Kovář (2001) a Kovář (2017) s knihou Coward (1994). Podnět komparuje podrobně úryvky Kovář (1998, s. 204–205) a Coward (1994, s. 395–396), včetně jejich poznámkového aparátu, a úryvky Kovář (2001, s. 20–21) a Coward (1994, s. 131). Dále komparuje poznámkový aparát v rozsahu Kovář (1998, s. 203–226) a Coward (1994, s. 395–423) a jmenné rejstříky z knih Kovář (2001) a Coward (1994) v omezení na písmeno F. Na bázi komparace rejstříků dochází ke srovnání kontextů nacházejících se v příslušných odkazech. Závěrem podnět srovnává texty Kovář (2017, s. 258–259) a Coward (1994 s. 119–120), opět včetně poznámkového aparátu, který je srovnáván také celý v odkazu na Kovář (2017, s. 258–282) a Coward (1994, s. 119–145). Ve všech případech je autory konstatována a dále dokladována nenáhodná shoda dosvědčující plagiátorství v mimořádně velkém rozsahu. Dokladování této shody a jejího rozsahu se věnovaly také lingvistické a translatické analýzy prezentované na Akademickém senátu FF UK a podklady poté dodané EK FF UK. V nich je komparována stať Kovář (2017) a kap. 4 knihy Coward (1994, s. 119–150) a konstatovány rozličné jevy, které plagiátorství potvrzují. Dodatek podnětu se týká srovnání textů Kovář (2004, s. 133–152) a Harris (1984), dále textů Kovář (2004, s. 87–109) a Black (1984b), a to s ohledem na totožnost obsahu a pořadí poznámkového aparátu. Autoři dodatku konstatují, že v místech, kde Kovář na rozdíl od předlohy uvádí také stránky odkazovaných textů, neodpovídají tyto stránkové odkazy obvykle realitě, často již proto, že se ocitají mimo stránkový rozsah citovaného textu. Autoři dále konstatují nápadnou shodu v názvech a struktuře kapitol, resp. některých oddílů knih Black (1984a) a Kovář (2004), dodávají ale, že k vlastnímu srovnání textu jim již chyběl čas s ohledem na případný rozsah a náročnost zpracování.

K prověření interpretace analýzy metadat jako plagiátu zvolila EK FF UK metodu několika sond do textů Martina Kováře, v nichž v jiných úryvcích textu sledovala shody v delších úsecích v rovině textové výstavby, v syntaktické rovině a rovině lexikální. Texty byly úmyslně vybrány nad rámec samotného podnětu, tj. tak, aby byly nezávislé na příkladech a analýzách jeho podavatelů. Jednalo se o texty Coward (1994, s. 166–176, 204–208, 259–261), Jubb (1984, s. 129–130), Hayton (1984, s. 95–97), Harris (1984, s. 199) a Kovář (2001, s. 100–107, 121–127, 185–188), Kovář (2004, s. 138, 157–158, 196–197, 212), Kovář (2017, s. 259). Tyto sondy potvrdily, že v pracích Martina Kováře se objevuje nápadná shoda celých úseků textu s relevantními pasážemi v anglických předlohách, aniž by na ně na daném místě bylo adekvátně odkazováno. Děje se tak v míře, která vylučuje náhodnou shodu, ale plně zakládá důvodné podezření, že se jedná o systematický a úmyslný styl práce.

EK FF UK konstatovala, že závislost na anglické předloze se promítá zejména čitelně v následujících rysech textu a jejich kumulaci, jak jsou dále doloženy v jednotlivých sondách:

1) Identický výběr a struktura sdělovaných informací, a to i v případě detailů, kde to nelze obhajovat chronologií historických událostí. Týká se například výčtů opatření, dobových problémů a faktorů ovlivňujících dění, včetně okrajových podrobností anekdotického rázu (viz např. Sonda 1, 1. příklad, s. 186, výčet opatření Barenboseova parlamentu). Dochází rovněž k paralelnímu přebírání citátů a autorských poznámek v nich (viz Sonda 4), nebo k přesunu některých částí doslova přebíraného textu do poznámky (viz např. Sonda 2, příklad 1, Sonda 3, příklad 2 aj). Interpretovat výskyt takových pasáží tím, že takový byl běh dějin, je z hlediska přirozené autorské subjektivity při formulaci textu přinejmenším naivní.

2) **Stejný výběr a posloupnost informací jsou často podány ve větách s identickou, nebo jen mírně odlišnou syntaktickou stavbou** (viz např. Sonda 1; Sonda 2, Sonda 3, příklad 2 a Sonda 4 - identické pasáže značeny žlutě). Odvozenost českého textu od anglické předlohy je evidentní i v případě, že Kovář rozdělí dlouhé anglické souvětí, nebo když do svého textu něco přidává nebo něco vynechá (viz bod 4 níže).

3) Nápadnou a zjevně nenáhodnou shodu představují **otázky vložené na identických místech textu k oživení výkladu** (viz Sonda 1, příklad 1; Sonda 3, příklad 1: “[...] the current annual deficit had been reduced to only £ 18,000. How was this achieved?” a [...] podařilo snížit roční deficit na přijatelných 18 000 liber. Jak se mu to povedlo?”; v Sondách příslušné pasáže zesíleny).

4) Ve svých adaptacích autor někdy k **základním lexémům, převzatým z anglického textu, přidává rozvíjející větné členy**. Drtivá většina těchto modifikátorů však nepřináší žádné nové informace, pouze připomíná obecně známá fakta nebo explikuje slovníkový význam slova, zřejmý z kontextu (vyskytuje se ve všech sondách, značeno zejména v Sondě 2). Základní obsah i argumentační vyznění českého textu zůstávají i v takto rozšířených pasážích identické jako v anglickém originále.

5) Shoda je také nápadná ve **volbě slovní zásoby, včetně slov expresivní a hodnotící povahy**, u nichž se běžně nejvýrazněji projevuje individuální autorské zabarvení, např. “hated excise” a “nenáviděné spotřební daně” a další tučně značená slova v Sondě 1.

6) Nepřiznaná odvozenost od anglického textu je evidentní v případech **použití ad hoc počestěného anglického slova**. V těchto anglicismech dochází k posunu významu, případně ke vzniku nesrozumitelné formulace, které by bez anglické předlohy nemohly vzniknout. Viz „kontrolní mašinerie“ jako zjevný překlad anglického *regulatory machinery*, tj. „kontrolní mechanismy“; nebo „statutární kontrola kvality zboží“ jako překlad „*statutory control*“, což přísně vzato znamená „regulace kvality zboží s pomocí zákona“ (viz Sonda 2, příklad 2, značeno tučně).

Sonda 1

Srovnávány jsou texty Coward (1994, s. 259–261) a Kovář (2001, s. 185–188), Coward (1994, s. 204–208) a Kovář (2001, s. 123–127). Sonda ukazuje, že výběr a posloupnost informací jsou stejné, některé Cowardovy pasáže jsou nicméně vynechány. Kovář také spojuje po sobě jdoucí informace do jedné kapitoly, na rozdíl od Cowarda, který text více člení a do výkladu vkládá shrnutí stavu bádání. V sondě jsou užity následující značky:

žlutě – totožné pasáže,

červeně – pasáže volně parafrázované, významově shodné s anglickou předlohou, včetně posloupnosti a hodnocení událostí

modře – odkazy na poznámky, případně s komentářem EK FF UK k poznámce

tučně – expresiva

Příklad 1

Coward (1994, s. 259–261).	Kovář (2001, s. 185–188).
Cromwell's public statements after the dissolution of the Rump give the impression that he had thrown all political caution to the winds	Na jaře 1653 se mnoha Angličanům zdálo, že Oliver Cromwell odhodil veškerou státnickou rozvahu , jíž se jeho jednání až dosud vyznačovalo,

and surrendered himself to millenarian enthusiasm.

[...]

It is not often realized that the Barebones Parliament (one of the first acts of the assembly was to vote itself a parliament) did go some way towards meeting Cromwell's hopes. It spent a lot of its brief life discussing reforms that were uncontroversial and designed to remedy widely recognized imperfections in the machinery of government, the Church, and the law. The abolition of the Church courts had left a huge vacuum, to fill which the Barebones Parliament established machinery for the probate of wills and for registering births, marriages, and deaths. Civil marriages, solemnized by JPs, were legalized. Measures were proposed to rationalize the revenue system, including the abolition of the hated excise. Many of the law reforms proposed by the Barebones Parliament were uncontroversial. It was hardly shocking to suggest that the debtor's law should discriminate between genuine and fraudulent bankrupts, that punishment should match crimes, or that the law should be made intelligible to litigants as well as to lawyers. Enlightened Acts were passed for the relief of creditors and poor prisoners and to regulate conditions under which idiots and lunatics were kept. Even the discussion finding a more reasonable method than tithes for paying church ministers were not at first unwelcome. After all this was a problem that had concerned people since the Reformation, because poor salaries ensured an ill-educated, inadequate clergy. Better salaries, whether guaranteed by the state or by individual congregations, were seen as a possible remedy for many of the ills of the Church. The Barebones Parliament, too, was just as concerned as the Rump had been with national prestige. Despite Cromwell's peace moves it continued the popular Dutch war and went ahead with proposals for the union of England and Scotland, taking care that Scottish interests would be subordinated to those of England.

Why, then did the Barebones Parliament fail to persuade the political nation to forget the traumatic events of 1649? Its task was greater than that of Rump. The dissolution of 20 April 1653 isolated the republican regime even further

a oddal se "milenaristickému třeštění". [p. 1, citován Coward, s. 259]

[...] s. 186

Cromwellovy naděje spojené s tímto shromážděním se naplnily pouze zčásti. Poslanci si nejprve odhlasovali, že jsou legitimní parlament, a poté zahájili diskusi o reformách a krocích k zlepšení práce vlády. Protože zrušení církevních soudů způsobilo mnoho problémů, zřídili úřednický aparát, jenž měl pravomoc potvrzovat závěti a registrovat narození a úmrtí. Legitimizovali civilní sňatky a navrhli opatření, která měla zjednodušit daňový systém (včetně odstranění nenáviděné spotřební daně). Také další návrhy Barebonesova parlamentu byly rozumné. Nikdo nepochyboval o tom, že je třeba upravit zákony proti dlužníkům, aby bylo možné odlišit skutečné a falešné bankrotáře. Tresty měly odpovídat vážnosti provinění a legislativa měla být srozumitelná nejen právníkům, ale i všem stranám sporu. Poslanci schválili také zákony na pomoc věřitelům a chudším, kteří se dostali kvůli příliš tvrdým zákonům do vězení. Za zmínku stojí i opatření zlepšující podmínky, v nichž byli drženi slabomyslní a duševně nemocní lidé.

A to ještě nebylo vše. Během krátké existence parlamentu se zákonodárci pokusili vyřešit jeden z nejpalčivějších problémů, s nimiž se Anglie v 16. a 17. století potýkala. Jak jsme již uvedli v kapitolách věnovaných vládě Jakuba I., přispěli ke krizi anglikanismu a ke vzniku puritánského hnutí špatně placení, málo vzdělaní a neschopní duchovní. I když nebylo možné zaručit, že vyšší platy zajistí lepší úroveň duchovenstva, mohlo to podle poslanců přispět ke zlepšení složité situace církve. Opomenout nelze ani zahraničněpolitickou aktivitu "malého parlamentu". Poslanci podpořili válku s Nizozemím, kterou /s. 187/ Cromwell a Rump rozpoutali v roce 1652, neboť odpovídala anglickým národním zájmům. O tom, že duševní obzor zákonodárců nebyl tak úzký, jak naznačovali někteří současníci, svědčil také návrh na vytvoření anglo-skotské unie, v níž měly být skotské zájmy podřízeny anglickým.

Proč se Barebonesovu parlamentu nepodařilo dovést dobře myšlené kroky do konce a proč nepřesvědčil Cromwella ani ostatní Angličany, že je nutné zapomenout na traumatické události z

than before from the **mainstream of political opinion**. Rumpers could not forgive what they saw as a violation of parliamentary privileges by the army in 1653. From July to October 1653 many JPs who had supported the Rump were ejected from commissions of the peace, leaving fewer greater gentry on them than ever before. Nothing was more symbolic of the alienation of moderate opinion from the republic in 1653. **What frightened moderates most of all were the activities of the Barebones Parliament of the Fifth Monarchists and members of other radical sects,**

who, also only few in number, were very well organized. They **planned their political tactics** in Arthurs Squibb's house in London, and at times were able to push through the parliament very controversial **measures**: a vote to abolish the court of chancery (5 August), a vote to allow the introduction of a Bill to abolish the patronage of church livings (17 November), and on 10 December the rejection (by 56 votes to 52) of a committee's report to retain tithes. (bez pozn.) **These were brief, temporary, and narrow victories for the radicals, but they were enough to frighten moderate opinion that property and society as they knew it were in danger. This was no way to heal the wounds of 1649, and Cromwell's conservative instincts** for the preservation of the regime were alarmed. He later said that, if the Barebones Parliament had continued, the result would have been „the subversion of the laws and of all the liberties of this nation, the destruction of the Ministry, of this nation, in a word, the confusion of all things.“ (pozn. 47:Abbott, *Writings IV, 489*) Cromwell may not have initiated the device on 12 December, by which the moderates in the Barebones Parliament met very early one morning and outvoted the radicals to hand power back to him; but he certainly needed little persuasion to accept it. The civilian radicals by now had little time for Cromwell and the army. Christopher Feake, the Fifth Monarchist, called Cromwell the „man of sin, the old dragon“ (bez pozn); and some suggested that

přelomu 40. a 50. let a věnovat se budování „nové společnosti“? Příčinou bylo již zmíněné rozeznání **Kusého parlamentu**, které dále prohloubilo **rozpolcenost „politického národa“**. **Mnozí poslanci a jejich voliči tento krok pokládali za „znásilnění parlamentních privilegií a svobod“**, „nejzlovolnější čin, k němuž v Anglii došlo od počátku 40. let“. [bez poznámky, byt' značeno **uvozovkami jako citace**] Od července do října 1653 museli své posty opustit smírčí soudci, kteří podporovali Kusý parlament, takže v těchto úřadech zůstalo méně příslušníků vyšší gentry než kdykoliv předtím. **Právě tato skutečnost způsobila nedůvěru majetných vrstev k „parlamentu svatých“** I jejich obavy, že sněmovnu ovládnou radikálové.

Tento strach nebyl zcela neoprávněný. I když víme, že **skutečných radikálů zasedlo v parlamentu málo**, byli dobře organizovaní a velmi aktivní. Scházeli se v londýnském domě Arthura Squibba a občas ve Westminsteru prosadili nějaký kontroverzní **zákon či nařízení**. Jako příklad lze uvést zrušení kancléřského soudu (5. srpna), zákon na odstranění světského patronátu církevních obročí (17. listopadu) nebo odmítnutí zprávy, v níž příslušná parlamentní komise doporučila zachování desátků (10. prosince). [pozn. 6: Všechna hlasování byla velmi těsná. Například zpráva, která doporučovala zachování desátků, byla odmítnuta v poměru hlasů 56:52 – bez odkazu na pramen] **Třebaže podobných úspěchů dosahovali zřídka, byla umírněná většina společnosti přesvědčena, že radikálové ohrožují jejich majetek a dosavadní, již tak narušený styl života. Dobře míněná snaha poslanců Barenboseova parlamentu „zhojit staré rány“** [v uvozovkách, ale bez očekávaného odkazu na zdroj] tak vyzněla na prázdno.

V Cromwellovi **činnost radikálů probudila konzervativní instinkty**, které byly nedílnou součástí jeho složité osobnosti. Oliver později řekl, že „kdyby Barebonesův parlament pokračoval ve své činnosti, došlo by ke svržení zákonů a všech svobod národa, ke zničení vlády“ a „svět by upadl do chaosu“. (pozn. 7: Abbott, W.C. (ed.), c.d. (the *Writings and Speeches of Oliver Cromwell*), Vol IV, s. 489) Dne 12. prosince 1653 propukla krize. **Člen Páté monarchie Christopher Feake otevřeně zaútočil na Cromwella a nazval jej „starým ďáblem“ a „mužem hříchu“** (pozn. 8: Coward, s.

the expenditure on the army be drastically cut and that senior army officers receive no pay for a year. One can imagine the relish with which the radical minority were dispersed by the soldiers from Westminster on 12 December 1653. For Cromwell and the army, though, the end of the Barebones Parliament (the Rump) solved nothing. The dilemma of the revolution remained, and was neatly encapsulated in two questions asked by a contemporary pamphlet: „whether the old Parliament (the Rump) was not turned out for leaving undone what they ought to have done,“ and „whether the little Parliament [Barebones] was not turned out for doing what the other left undone.“ (pozn. 48 Heath, vol VI, p. 17, n. 10)	261; [správná citace, ale týká se pouze jednotlivostí]). Další radikálové požadovali seškrtání výdajů na armádu a navrhovali, aby vyšší důstojníci nepobírali celý rok plat. Armáda reagovala tím, že parlament ještě téhož dne rozehnala. Éra otevřené vojenské diktatury byla přede dveřmi. /s. 188/ Dobový pamflet to komentoval slovy “Starý parlament [Rump] byl rozehnán, protože neudělal, co měl; malý parlament rozpustili, protože se o to pokusil.” (pozn. 9: Heath: Making of the instrument of government, Vol. VI, s. 17; [Heath má tak, jak cituje Coward])

Příklad 2

Coward (1994, s. 204–208). In the second half of 1642, therefore, the desire for peace was as strong in Westminster as in the country at large. Denzil Holles later explained that he became the leading spokesman in parliament in favour of a speedy settlement with the king, because he was afraid that in the train of political instability would come a social revolution, when „Servants should ride on Horses“ and „the meanest of men, the basest and vilest of the nation, the lowest of the people, have got the power into their hands; trampled upon the Crown; baffled and misused the Parliament; violated the Laws; destroyed or superseded the Nobility and Gentry of the Kingdom“. (pozn. Holles, Memoirs, s. 191) Holles however wrote this comment when in exile in 1646-47, when he had more reason than in 1642 to connect war with the appearance of popular radicalism. In 1642 shocked reaction at the horror of war probably played a greater part in the desire of Holles (and others) for peace. Holles was present at the siege of Sherborne castle in September 1642 when, as soon as the royalist cannons were fired, the frightened untrained parliamentary soldiers ran, or so said the earl of Bedford „as if the devil had been in them“. (p. 52: Underdown, Somerset, p. 41)	Kovář (2001, s. 125–127) Podobná vyjádření vycházející z touhy po míru a po obnovení předválečného statu quo se na podzim 1642 ozývala na venkově i ve Westminsteru stále častěji. Denzil Holles, jenž se stal jedním z hlavních zastánců narovnání s králem, vysvětloval své chování obavami z dalšího vývoje. Holles se děsil sociální revoluce, kdy, kdy „sluhové vsednou na koně a nejsprostší a nejmrzčí vezmou moc do svých rukou, pošlapou Korunu, zneužijí parlament, zákony a zničí šlechtu v celém království“. [pozn. 8: Holles, Memoires, p. 191] Hollese vedla ke smířlivosti i osobní válečná zkušenost. V září 1642, byl při obléhání sherbornského hradu svědkem toho, jak nevy cvičení vojáci parlamentu „ve strašlivých bolestech umírali, když na ně rojalisté začali pálit z děl“. (p. 9: Underdown, Somerset during the Civil War and interregnum, s. 41; [citát se liší od pramene, byť odkazuje na stejnou stranu])

Not surprisingly in these circumstances, the early military engagements of the war (like the battle of Edgehill, 23 October 1642) were indecisive. The rank and file, as well as most of the generals on both sides, were fairly inexperienced. The failure of other side to win a decisive battle gave force to the growing peace movement, especially in the House of Lords among people like the earl of Pembroke, Holland, and Northumberland. On 29 October 1642 the Lords proposed that negotiations be opened with the king, and, under pressure from opinion in the City and country, on 2 November the Commons agreed. Even Charles's continued march along the Thames Valley towards London, despite his agreement to open peace negotiations, did not stop the pressure for peace on the parliamentary side. After the king's march had been halted by the London trained bands at Turnham Green (13 November 1642) peace petitions were received sympathetically at Westminster. In December parliament agreed on peace proposals and negotiations on them between commissioners from both sides became in Oxford at 1 February 1643 and lasted until April.	První vojenská střetnutí, například bitva u Edgehillu z 23. října 1642, končila většinou smírně. Velitelé i řadoví vojáci byli dosud velmi nezkušení. Neschopnost zvítězit ve velké bitvě dávala značný prostor již zmíněným mírovým aktivitám, zejména ve sněmovně lordů, kde hrála hlavní roli hrabata z Hollandu, z Northumberlandu a z Pembroke. Dne 29. října 1642 lordi vyzvali k okamžitému jednání s panovníkem. Poslanci, kteří se ocitli pod tlakem City i svých venkovských obvodů, souhlasili. O tom, že parlamentáři byli ochotní válku ukončit, svědčí fakt, že volání po mírových rozhovorech neustalo ani tehdy, když Karlovo vojsko zahájilo pochod na Londýn. V prosinci 1642 se poslanci s lordy shodli na tom, jaké mírové návrhy Karlovi předloží. Komisaři obou stran usedli v Oxfordu k jednacímu stolu 1. února 1643.
[....] What really destroyed the peace hopes of the early part of the war, however, was not Charles's duplicity, which after all was not revealed for the first time in 1643. The changed political climate was caused primarily by a new military situation: in the spring and summer the royalist armies threatened both to carry all before them and to enable the king to set aside the reforms of the Long Parliament. It is not often before 1645 that one can talk in terms of either /208/ s having and carrying out a nationwide strategy. But in 1643 Charles seemed to have achieved just that. His three armies appeared to be acting in accordance with a preconceived strategic scheme: the norther army under the earl of Newcastle would occupy Yorkshire and march south through East Anglia to Sussex; sir Ralph Hoptone and the king's western army would march through the south-western counties towards London, both armies acting out a kind of pincer movement on the capital, while the king's forces kept the main parliamentary army under the earl of Essex occupied in the Thames Valley. In fact, as will be	Oxfordské rozhovory trvaly do 14. dubna. Nakonec zkrachovaly, především kvůli situaci na bojišti. Tehdejší úspěchy rojalistického/s. 126/ vojska umožnily králi přerušit jednání s vůdci Dlouhého parlamentu a doufat ve vítězství. Na jaře a v létě 1643 se navíc poprvé a na dlouhou dobu naposledy zdálo, že se Karlovi podařilo podřídit své vojsko „celostátní válečné strategii“ jako by jeho tři armády jednaly ve vzájemné shodě a v souladu s předem připraveným plánem. Severní armáda, které velel hrabě z Newcastlu, hodlala obsadit Yorkshire a poté projít východní Anglií do Sussexu; armády sira Ralpa Hoptona a krále samotného měly postupovat přes jihozápadní hrabství na Londýn. Důležité bylo rovněž to, že Karlovo vojsko drželo hlavně armádu parlamentu, jíž velel hrabě z Essexu, uzavřenou v údolí Temže.

seen both sides were so reliant on local commanders that overall strategies never went beyond the discussion stage. However in the spring and summer of 1643 it must have seemed to many (albeit wrongly) as if the king had three-pronged strategy that was succeeding beyond all expectations. In February 1643 Henrieta Maria landed at Bridlington with arms and money which she had collected during her year's absence on the continent. She joined Newcastle's army at York and the royalist army proceeded to conquer the whole of Yorkshire apart from Hull, where the Fairfaxes held out. By the end of July Newcastle had taken Gainsborough (Lincolnshire) and was threatening to push southward into East Anglia. Meanwhile Hopton overran Cornwall and Devon (except Exeter and Plymouth) and in Somerset joint forces with the marquise of Hertford and Prince Maurice. This combined force decisively defeated the parliamentary commander in the west, Sir William Waller at Roundway Down near Devizes (Wiltshire) on 13 July 1643, a battle which delivered nearly all of south-west England into royalist hands and made Prince Rupert's siege of Bristol an easier task than it might otherwise have been. The parliamentarians were understandably shattered by the surrender of Bristol on 26 July 1643 and subsequently court-martialled the governor of Bristol, Nathaniel Fiennes. Fiennes, however, had had little support. Waller by this time had abandoned Bath and was retreating eastwards slowly towards London. Nor did the earl of Essex help Fiennes or parliamentary morale. His only success was the capture of Reading in April 1643 (resulting in the royalists' court-martialling of the governor, colonel Fielding), but Essex made little further progress. Tied down in the Thames Valley, he was so disillusioned that by July 1643 he suggested reopening peace talks with the king.

V únoru 1643 se v Bridlingtonu vylodila královna Jindřiška Marie s penězi a vojáky, které získala během ročního pobytu na kontinentě, a připojila se k Newcastlově armádě v Yorku. Vojsko pak obsadilo celé Yorkshire, kromě Hullu, kde úspěšně vzdorovali otec a syn Fairfaxové. Na konci července 1643 dobyl Newcastle Gainsborough v Lincolnshire a hrozil postupem do východní Anglie. Hopton mezitím /s. 127/ obsadil Cornwall a Devon, s výjimkou Exeteru a Plymouthu, a spojil se s jednotkami markýze z Hertfordu a prince Mořice (čtvrtého syna Fridricha Falckého a Jakubovy dcery Alžběty). Dne 13. července společně porazili parlamentní armádu Williama Wallera u Roundway Downu, čímž ovládli takřka celou jihozápadní Anglii. Nadějně bylo rovněž obležení Bristolu. Obránci tohoto významného přístavu se 26. července vzdali princů Ruprechtovi (Mořicovu staršímu bratrovi) a jejich velitel Nathaniel Fiennes byl postaven před válečný soud. Waller se v té době stahoval k Londýnu a ani hrabě z Essexu se neměl čím pochlubit; jeho jediným úspěchem bylo dobytí Readingu. Na konci července 1643 vyhlížely výsledky války pro parlamentariány natolik tristně, že Essex vyzval krále k dalšímu kolu mírových rozhovorů.

Sonda 2

V prvním příkladu jsou porovnávány texty Kovář (2004, s. 196–197, 212), tj. kapitola 6.2. „Blízké zahraničí“ II: Anglie a Irsko (1714–1742) a Hayton (1984, s. 95–97). V druhém příkladu texty Kovář (2004, s. 157–158) a Jubb (1984, s. 129–130). Jsou užity následující značky:

žlutě – totožné pasáže

červeně – velmi blízké, avšak jinak formulované pasáže

fialově – v českém textu přidaná slova/pasáže (ve srovnání s anglickým textem); v anglickém textu pasáže vynechané v Kovářově textu

modře – text převzatý z anglické předlohy a přenesný v české verzi do poznámky

tučně – anglicismy a jejich předlohy

V sondě je třeba vycházet z toho, že shoda tématu (Irsko v první polovině 18. století) samozřejmě umožňuje shodu klíčových slov (*gentry*, konfiskace atd.) nebo číselných údajů (80%/20% půdy), avšak shoda *sledu* těchto klíčových slov a číselných údajů vylučuje vliv náhody. Navzdory shodám s anglickým textem není nikde v pasáži odkaz na něj uveden; odkaz je uveden pouze v závěrečné shrnující bibliografii. Analýzou uvedených Kovářových textů byly identifikovány následující postupy při adaptaci Haytonova a Jubbova textu:

1) Autor přidává rozvíjející větné členy základních lexémů, převzatých z anglického textu – např. místo „**confiscations**“ najdeme v českém textu „**konfiskace půdy a majetku**“ nebo místo „**migrations**“ je uvedeno „**dobrovolná či nucená migrace obyvatelstva**“; (přidané rozvíjející větné členy shodujících se klíčových slov jsou označeny fialově). Drtivá většina těchto modifikátorů však nepřináší žádné nové informace, pouze připomíná obecně známá fakta, nebo explicituje slovníkový význam slova, zřejmý z kontextu (srov. výše „*migrace obyvatelstva*“ nebo „*konfiskace půdy a majetku*“); základní obsah i argumentační vyznění textu jsou identické jako v anglickém originále.

2) Explicitovány jsou rovněž časové údaje a některé další britské reálie – jedná se o adaptaci anglického textu pro českého čtenáře, např. **Vládnoucí anglo-irská vrstva/zvýšit moc společností sdružujících výrobce jednotlivých průmyslových odvětví, již zmíněné livery companies/tzv. exil "divokých housat" (odchod odpůrců anglické nadvlády v Irsku ze země)/jakobitská válka z let 1690-1692/Za skutečný klíč k národní prosperitě byl v první polovině 18. století ve Velké Británii a zejména v Anglii pokládán "export práce"**.

3) Některé údaje z anglického textu, pravděpodobně považované za irelevantní pro českého čtenáře, jsou naopak vynechány – označeno fialovým písmem v anglickém textu (např. **gentry, lacking the necessary substructure of yeomanry and freeholders**; nebo Presbyterian Scots, **many of them recent immigrants, ...**).

4) Některé pasáže z anglického textu jsou v českém textu přesunuty do poznámky, např. pozn. č. 82 a 83 na s. 212 v českém textu pocházejí z větší části ze začátku Haytonova článku a pozn. 90 na str. 212 v českém textu odpovídá pasáži na str. 97 v textu anglickém (značeno modře).

Příklad 1

Hayton (1984, s. 95–97).	Kovář (2004, s. 196–197, 212).
Walpole, in common with every other English politician in the first half of the eighteenth century, usually accorded Irish business a low	Anglo-irské vztahy se po roce 1714 v porovnání s dramatickým vývojem v 16. a 17. století výrazně

priority. Even at the height of the gravest crisis in Anglo-Irish relations in this period, the affair of 'Wood's Halfpence', he displayed the superciliousness that characterised the fashionable Englishman's attitude to all things Hibernian. 'I have weathered great storms before now and I hope I shall not be lost at last in an Irish hurricane.'¹ Nevertheless, the way he and his colleagues tackled the Irish questions they were posed can tell us a good deal about the man and his administration, as well as about the nature of the Anglo-Irish political connection.

Walpole's Irish policy has been viewed differently on either side of the Irish Sea. English historians have claimed that after defusing the furore in Ireland against Wood's Halfpence, Walpole reacted by seeking to exclude Irishmen from the government of their country, peopling Dublin Castle instead with party hacks from England, and that he thereby alienated the 'natural rulers' of Ireland, the Protestant squirearchy, and unwittingly paved the way for the 'nationalism' of Flood and Grattan.² Irish historians, by contrast, have viewed Walpole's premiership as the beginning of the age of the 'undertakers', when the government, anxious for a quiet life, contracted out Irish parliamentary management to Irish politicians, who 'undertook' to carry through the king's business in return for a say in policy and a sizeable piece of the patronage pie.³ Each of these conflicting interpretations contains part of the truth.

II.

The wars, confiscations and migrations of sixteenth- and seventeenth-century Ireland had left the 'Anglo-Irish' landowning and governing class in a dominant but exposed position. The English settlement of Ireland had been largely a plantation of gentry, lacking the necessary substructure of yeomanry and freeholders, so that although by 1700 Protestants controlled over 80 per cent of Irish land, they formed no more than a quarter of the population. The Anglo-Irish saw themselves as a beleaguered minority, vastly outnumbered by the Catholics, whose inveterate hostility, on national and religious grounds, reinforced by the bitter grievance of dispossession, was taken for granted. Furthermore, the only province in which

zklidnily. V důsledku této skutečnosti věnovali politikové v Londýně dění v Irsku menší pozornost, než tomu bylo dříve. Robert Walpole nebyl v tomto ohledu výjimkou. [p. 82 Pro vztah prvního lorda a kancléře pokladu k "irským záležitostem" je příznačné, že i v době vypjatých politických krizí, například během aféry s tzv. 'Woodovou pulpencí', kdy byly vztahy mezi oběma zeměmi nejhorší za celou dobu jeho vlády, se příliš neznepokojoval a v dopise vévodovi z Graf tonu konstatoval, že "až doposud přestál všechny velké bouře", a proto doufá, že jej nezničí ani tento "irský hurikán".]

Premiér a jeho vláda museli respektovat - stejně jako v případě Skotska - mnohé irské zvláštnosti a zákonitosti [p. 83 , Angličtí historikové tvrdí, že když se Walpole po zklidnění rozruchu kolem Woodovy půl pence pokusil vyloučit Iry z vlády v jejich zemi a zaplnit Dublinský hrad místo nich svými lidmi, odcizil si tím přirozené vládce Irska, protestantské squiry, a de facto tak připravil cestu k "irskému nacionalismu" Flooda a Grattana. ... Většina irských historiků naopak pokládá Walpolovu éru za začátek tzv. "age of the undertakers", doslova "věk podnikatelů" (managerů) v politickém slova smyslu, kdy se britská vláda, usilující o klid, záměrně zbavila irského parlamentního managementu a předala jej irským politikům, kteří se snažili zasloužit si část královské patronáže...]

Války a povstání, konfiskace půdy a majetku i dobrovolná či nucená migrace obyvatelstva – takové bylo "irské dědictví", "irský odkaz" 16. a 17. století. Na počátku 18. století vlastnila necelá čtvrtina populace, protestantské Anglo-Irové, tj. Angličané, kteří v Irsku /s. 197/ během několika generací zdomácněli (pocházeli vesměs z řad gentry), přibližně 80 % půdy, zatímco katoličtí Irové, tvořící tři čtvrtiny populace, necelých 20 %. Vládnoucí anglo-irská vrstva se celkem oprávněně viděla v postavení obležené, špatně chráněné menšiny, vystavené hluboce zakořeněné nenávisti Iru, plynoucí především z národnostních, náboženských a ekonomických pohnutek. Tento pocit ohrožení zvyšovala také skutečnost, že v jediné provincii, kterou protestanti osídlili ve větším počtu, tj. v Ulsteru,

Protestants had arrived in substantial numbers, Ulster, was dominated not by English settlers but by Presbyterian Scots, many of them recent immigrants, who were viewed by the Anglican establishment with almost as much enmity and suspicion as were the Catholics. Threatened from two sides, the Anglo-Irish were aware that their security depended on English military aid. It was an army from England that had sent King James packing in 1690, and English governments had maintained large standing forces in Ireland ever since (albeit for strategic, financial and political reasons of their own). Mobilisation of troopers to deal with outbreaks of banditry or agrarian disturbances acted as a regular reminder to Irish Protestants of their ultimate reliance on England.

On the other hand, there were limits to this feeling of dependence. While the Anglo-Irish accepted the insuperable hostility of their Catholic fellow countrymen, they were equally conscious of the improbability of any Catholic uprising. The Jacobite war and its aftermath, the exile of the so-called 'wild geese', had resulted in the 'destruction' of the Catholic 'gentry', and without their 'natural leaders' it was unthinkable that the common people could rebel. The only real chance lay in the importation of leadership from France and the Jacobites. Reports that the Pretender was on the sea let loose panic among the Anglo-Irish. In normal circumstances, however, even the fear of the Pretender was slowly coming to be discountenanced.

(následující pasáž je v českém textu přesunuta do poznámky) When the young William Fownes proposed in 1730 to invest all his capital in Ireland, and was advised by his grandfather that "it is good to have an estate in England for fear of another Irish revolution", a friend commented drily, "he may as well be frighten you with the Day of Judgement, and 'twould do you more good". The Anglo-Irish also realised that in their relationship with England the dependence was not all on one side. They were, after all the only allies the English possessed in Ireland.

nevládli angličtí usedlíci či jejich potomci, nýbrž skotští presbyteriáni, na něž Anglo-Irové pohlíželi s podobnými antipatiemi a nedůvěrou jako na irské katolíky.

Vzhledem k této situaci není překvapivé, že Anglo-Irové toužili po ochraně, kterou jim podle jejich názoru mohla poskytnout pouze anglická armáda. Byla to koneckonců ona, kdo přiměl Jakuba II. Stuarta k ústupu z Irska v roce 1690, a byli to angličtí místokrálové, kteří od té doby udržovali v zemi jednotky stálé armády. Všudypřítomní vojáci, kteří "bojovali" s místními bandity a pravidelně se opakujícími venkovskými nepokoji, připomínali Anglo-Irům den co den, že jsou na jejich pomoci životně závislí.

Skutečnost byla poněkud jiná. Velké protianglické (katolické či jakobitské) povstání bylo v Irsku v první polovině 18. století velmi nepravděpodobné. Tzv. slavná revoluce, jakobitská válka z let 1690-1692 a její důsledky, tzv. exil "divokých housat" (odchod odpůrců anglické nadvlády v Irsku ze země), znamenaly faktické zničení irské katolické gentry, bez jejíž spoluúčasti byla jakákoli vzpoura neproveditelná. Jedinou možností zůstávala podpora povstalců ze zahraničí, konkrétně z Francie - zpráva, že je stuartovský Pretendent na moři, vždy vyvolala mezi Anglo-Iry záchvat paniky -, ale s ohledem na přátelské britsko-francouzské vztahy nebyla ani ona příliš aktuální. [pozn. 90, s. 213: O tom, že především mladá generace Angličanů i Anglo-Irů neviděla budoucí anglo-irské vztahy pesimisticky, svědčí následující příklad. Když mladý William Fownes v roce 1730 naznačil, že investuje veškerý kapitál do irské půdy, radil mu jeho dědeček, že by bylo lepší mít statky v Anglii vzhledem k případné "irské revoluci". Fownesův mladý přítel to tehdy komentoval slovy, že "by se dědek nespíš bál i dne posledního soudu", a že pokud to učiní, tedy investuje do nákupu irské půdy, "udělá dobře". Mladí Anglo-Irové si navíc uvědomovali, že ve vztazích s Anglií (Velkou Británií) není veškerá závislost na jejich straně, neboť byli jedinými spojenci Angličanů (Britů) v irské politice. Srv. dopis vévody Coghilla Edwardu Southwellovi z 18. srpna 1724. British Library, Add. MSS 21,122 f. 15. citát z pramene změněn oproti originálu a navíc zřejmě nepochopen jeho smys!]

Příklad 2

Jubb (1984, s. 129-130). Colonial iron raised particularly difficult issues. The British iron industry claimed to be second only to the woollen industry as an employer, maintaining at least 200,000 people. The cutlery, nail and other iron-working trades, however, depended on imports of pig and bar iron from Sweden and Russia. This had posed particular problems during the Great Northern War: measures to encourage colonial iron were included in Naval Stores Bills of 1719, 1720 and 1721 but defeated by forgemasters and others who feared colonial competition. The Board of Trade failed similarly in both 1729 and 1735, despite renewed worries about the state of Anglo-Swedish trade and complaints of shortages of pig iron. But by the 1730s there was heightened concern over the threat to employment in Britain. The colonists were already producing bar iron, nails and other iron products, as well as pig iron. This brought a depression in the West Midlands iron trades, with the poor rate in Dudley at twelve shillings. John Bannister, the Crowleys' agent, argued that measures to encourage colonial imports would deflect the colonists from iron manufacture; but most forgemasters were unconvinced, fearing that such imports would supplant English rather than Swedish iron. The forgemasters presented instead a Bill to prevent the increase of bar iron and iron manufactures in the colonies. The Bill was defeated, but not until 1750 were the import duties on colonial iron removed. [Zde v anglickém textu ještě jeden odstavec] The 'export of labour' was widely regarded as the key to national prosperity. Trades like the East India Company's, which exported bullion more than manufactured goods, faced continuing hostility, with frequent attempts to compel the Company to export more manufactures. But the poor had not so much a right as a duty to labour in the cause of national prosperity. They were prevented from taking their skills abroad, and the Workhouse Test Act of 1723 was but one of many measures designed to imbue the poor with correct habits of industry. There were also	Kovář (2004, s. 157-158). Složitý problém představovalo železo. Jeho výrobci si nárokovali postavení druhého největšího, a tudíž nejvýznamnějšího "průmyslového" odvětví v zemi, v němž pracovalo přibližně 200 000 lidí. Výroba nožířského zboží, hřebů, hřebíků, skob, cvočků a dalších železářských výrobků však závisela na dovozu surového železa a tyčové ocele ze Švédska a Ruska. To s sebou neslo mnoho těžkostí, zvláště za Velké severní války v letech 1720-1721. Britský parlament proto v letech 1719, 1720 i 1721, tedy na počátku Walpolovy éry, zahrnul opatření k povzbuzení výroby železa v britských koloniích do <i>Naval Stores Bills</i>, ale odpor anglických výrobců byl příliš silný, a tak z nich nakonec sešlo. Podobně Úřad pro obchod neuspěl v letech 1729 a 1735, třebaže tehdy v zemi panovaly obavy o budoucnost anglo-švédského obchodu a přestože si angličtí výrobci stěžovali na nedostatek surového železa v houskách. Strach z ohrožení zaměstnanosti v důležitém odvětví byl tradičně silnější, nemluvě o tom, že severoameričtí kolonisté již tehdy vyráběli surové železo v houskách, tyčovou ocel a množství železářského zboží, což působilo potíže obchodníkům v tomto odvětví z West Midlands. Většina anglických výrobců železářských výrobků se koloniální konkurence obávala, a proto iniciovala návrh zákona, který měl zabránit růstu výroby tyčové oceli a železářských výrobků v koloniích. Návrh byl v dolní sněmovně poražen, cla na koloniální výrobky ze železa ale zůstala v platnosti a byla odstraněna až v roce 1750. Za skutečný klíč k národní prosperitě byl v první polovině 18. století ve Velké Británii a zejména v Anglii pokládán "export práce". Obchodníci, kteří vyváželi zlato a stříbro v prutech více než hotové výrobky, kupříkladu členové Východoindické společnosti, byli pod neustálým tlakem, aby tento stav napravili. Námezdně pracujícím, na jejichž výkonnosti národní prosperita do značné míry stála, vláda bránila v tom, aby svou dovednost využívali v zahraničí; tzv. <i>Workhouse Act</i> z roku 1723 byl jedním z mnoha opatření, která měla pracující naučit "správnému chování". Objevily se

attempts at statutory control of the quality of goods produced by labourers, especially in areas where capitalist control was weak. Such regulation of the quality of cloth produced in Yorkshire seems to have had some success; but in general it was difficult to establish effective regulatory machinery, and attempts to revive and enhance livery companies' powers were unsuccessful.	rovněž pokusy o zavedení statutární kontroly kvality zboží. V některých oblastech Anglie, například v Yorkshire, byly úspěšné; obecně vzato ale vytvoření kontrolní mašinerie velmi obtížné. Stejně tak vesměs zkrachovaly pokusy oživit a zvýšit moc společností sdružujících výrobce jednotlivých průmyslových odvětví, již zmíněné livery companies.

Sonda 3

Srovnávány jsou text Kovář (2001, s. 100–109) a Coward (1994, s. 165–178). Srovnání obou textů, které jsou rozsahově podobné (Coward 1994 je o 4 strany delší, ve větším formátu a bez obrázků v této části), vede k jednoznačnému závěru, že s několika málo nepodstatnými výjimkami má text Kovář (2001) od počátku až do konce shodnou strukturu výkladu jako Coward (1994), dále používá řadu stejných věcných detailů, bibliografických odkazů, formulací, jazykových prvků.

Třebaže celkově výklad v obou knihách sleduje chronologické hledisko, v rámci kapitol již pochopitelně není zcela striktně dodržováno, neboť se probírají různé otázky a problémy daného období. Přesto jsou ale v posuzovaných textech jednotlivá témata řazena prakticky stejně, což činí shodu zcela evidentní. Tato shoda není v Kovář (2001) nijak komentována. Coward (1994) je sice v poznámkovém aparátu citován čtyřikrát (z celkem 35 poznámek), poprvé však až v pozn. č. 12 (s. 309), a především není uveden jako hlavní zdroj a opora pro celkovou koncepci výkladu (a to ani v závěrečné bibliografické poznámce, Kovář 2001, s. 345–348). Vzhledem k stručnějšímu pojetí výkladu u Kovář (2001) dochází nutně i k některým reformulacím a zjednodušení (vypuštěny jsou např. detaily o vybírání daní, o „Book of Orders“ a „exact militia“ nebo církevně-teologické detaily v souvislosti s tzv. laudiány), zcela výjimečně Kovář (2001) přidává či vysvětluje. Závěrečné čtyři odstavce Kovář (2001, s. 107–109) strukturuje odlišně – jejich obsah je však v Cowardovi (1994) přítomen na s. 176–178, v tomto případě v poněkud odlišném pořadí argumentů a obsírněji, obsah sdělení se však neliší. Také následující kapitola Kovář (2001, s. 110–113) jeví podobné shody s výkladem Coward (1994, s. 178–182), který tímto uzavírá celý jeden velký oddíl své knihy.

Příklad 1 (Barevné značení jakov předchozí sondě)

Coward (1994, s. 166). The immediate effect of the failure to secure parliamentary subsidies in 1628 and 1629 was to bring home to the king and his advisers, lord treasurer Weston and chancellor of the exchequer Cottington, the serious financial situation. Historical judgements of the financial administration of Weston and Cottington have too often been coloured by the disparaging way in which Laud and Wentworth referred to them in their correspondence as „Lady Mora and her waiting-maid“. In fact, before Weston's death in	Kovář (2001, s. 100, 308). Hlavní problém, s nímž se koruna ve 30. letech potýkala, byl opět nedostatek financí. Karel I. si uvědomoval vážnost situace. Lord nejvyšší strážce pokladu Richard Weston a lord kancléř pokladu Francis Cottington mu nedokázali zajistit dostatek peněz, což nenapravitelně poškodilo jejich ministerskou pověst. William Laud a Thomas Wentworth je ve své korespondenci nazývali „Lady Mora and her waiting maid“, tedy Lady Mora²) a její služebná. Laudova a Wentworthova kritika nicméně vycházela spíše z osobních

March 1635, the pair fared no better and no worse than Cecil or Cranfield before them in meeting the perennial problems faced by all early Stuart administrators: the need to cut expenditure and increase revenue. When Laud initiated an enquiry into Weston's treasurership in 1635 he may have been disappointed to find little evidence of financial mismanagement. The crown's debt was still large, but the current annual deficit had been reduced to only £ 18,000. How was this achieved?	antipatií než z reálného podkladu.3) Weston sice nespravoval finance lépe než Robert Cecil či Lionel Cranfield za vlády Jakuba I., v zásadě si ale nepočínal o nic hůře. Stuartovští ministři se museli vypořádávat se stále stejným problémem: snížit výdaje, což bylo velmi obtížné, a zvýšit příjmy, což bylo ještě komplikovanější. Odborníci oceňovali zejména fakt, že se lordu nejvyššímu strážci pokladu podařilo snížit roční deficit na přijatelných 18 000 liber. Jak toho docílil? s. 308, [poznámky] 2) Právnícký výraz pro dlužníka se splněním závazku nebo věřitele s přijetím dluhu. 3) O osobních motivech Laudova útoku proti Westonovi svědčí také to, že krátce po jeho smrti v březnu 1635 inicioval rozsáhlé šetření, jež mělo prokázat, že si lord nejvyšší strážce pokladu počínal nekompetentně. Očekávání canterburského arcibiskupa však zůstalo nenaplněno. Závěrečná zpráva vyšetřovací komise závažná pochybení nenalezla a ani o zpronevěře nemohla být řeč. [neodkázáno]

Příklad 2

Coward (1994, s. 175). Laud's accession as archbishop coincided with the re-publication of James I's <i>Declaration of Sports</i>, permitting secular activities on the sabbath, and with an intensification of the campaign against unlicensed preaching which had begun in December 1629. Significantly the fact was forgotten that bishops were also told to live in their dioceses and not alienate their episcopal estates. Instead the measures that caused offence were those which attempted to deter the appointment of nonconformist lecturers, by ordering that only those who read the prayer book in a surplice and hood could deliver the sermon. In 1633 Laud succeeded in abolishing (via star chamber) the Feoffees for Improvements, a group of Puritan London merchants and landowners founded in 1625, which was beginning to buy livings and appoint Puritan preachers to them. The	Kovář (2001, s. 105–106, 309). Nástup Williama Lauda na arcibiskupský stolec se časově shodoval s novým vydáním jakobitské Deklarace o zábavě a o sportu (<i>Declaration of Sports</i>) z roku 1618, která povolovala některé světské činnosti o svátečních dnech, a se zintenzivněním kampaně proti nepovoleným kázáním, jež začala v prosinci 1629. Dalším Laudovým cílem bylo zabránit jmenování a působení nonkonformistických duchovních. K tomu sloužilo nařízení, že anglikánskou mši mohou celebrovat pouze kněží předčítající knihu modliteb v rochetě a čepici. Na základě tohoto nařízení Laud prostřednictvím Hvězdné komory (<i>Star Chamber</i>) zakázal roku 1633 činnost londýnským puritánským obchodníkům a vlastníkům půdy (<i>Feoffees for Improvements</i>), kteří po založení svého sdružení v roce 1625

episode reveals the Laudian dilemma: Laud abolished a reforming organization, whose aim, the recovery from lay ownership, for the Church, of tithes and livings was identical to his own.	skupovali církevní obročí a jmenovali v nich puritánské kazatele.²⁹⁾ s. 309 29) Tento případ znamenitě ilustruje velké dilema, s nímž se laudiáni museli vypořádat. Laud zakázal puritánskou organizaci, jejíž cíl – znovunabytí majetku, který se ocitl ve světských rukou – byl shodný s jeho vlastními cíli.

Příklad 3

Coward (1994, s. 176). Although Laud himself might claim otherwise, his attempts to reform the Church came to be seen as signs of encroaching Catholicism. Even in the eyes of a future Cheshire royalist, Laudianism was 'a plotting, undermining and dangerous sect'.⁵³ In the eyes of its critics it was, paradoxically, at the same time a means by which an independent Church would dominate the secular state and lay magistracy, and a source of theoretical support for the claims of royal absolutism. Might it have been otherwise? If the contacts between the court and the parliamentary classes which had been maintained in the 1620s had not been cut in the 1630s, might one side have appreciated the common ground it had with the other? Fortunately, might—have-beens are not the primary concern of the historian. Anyway[,] the fact is that the Caroline court, instead of being a forum in which royal policies could be explained and the views of the political nation listened to, became increasingly alien. Some even became convinced that there was a Popish Plot at court, centred on Charles's wife, Henrietta Maria. She gained a reputation as an evil papist and foreigner, a Lady Macbeth-type figure seducing her husband away from Protestantism and towards Rome. 53. Morill, <i>Cheshire</i>, p. 28.	Kovář (2001, s. 107). Tak se stalo, že ať William Laud ve druhé polovině 30. let udělal cokoli, byl pokládán spíše za vůdce „spiklenecké, škodlivé a nebezpečné sekty“³¹⁾ než za nejvyššího představitele státní církve. Podle většiny současníků usiloval o ovládnutí světského státu a o nastolení církevního absolutismu. Tento dojem podporoval i královský dvůr, který na rozdíl od časů Jakuba I. nebyl fórem, na němž by se diskutovalo o názorech „politického národa“, nýbrž místem, kam nepronikl nikdo nepovolaný. Jisté kruhy dvůr dokonce obviňovaly z toho, že se stal „papeženeckým hnízdem“ připravujícím katolické spiknutí. Za hlavní konspirátorku označovaly královnu Jindřišku Marii, jež ve 30. letech získala pověst „zlé cizinky typu lady Macbeth“. s. 309 [poznámka] 31) Srovnej Manning, B., <i>The outbreak of the English civil war</i>, in: Parry, R. H.(ed.), <i>The English Civil War and After, 1642–1658</i>, London 1970 [Tato poznámka M. Kováře je zcela mylná, v daném textu se tato problematika, natož konkrétní výroky, neobjevují!]

Sonda 4

Závislost Kovářových textů na Cowardových knihách a jejich přebírání bez uvedení zdroje je zjevné již z několika elementárních příkladů. Nenáhodnost uvedeného převzetí je s ohledem na jeho strukturu a kumulaci určitých jevů minimální, s ohledem na další opakování podobného postupu v celém textu pak prakticky vyloučena. Uvádíme dva stručné příklady z knih Kovář (2017) a Kovář (2004), které jsou předmětem podnětu a dodatku k němu. V textu užíváme následující značky:

žlutě – shoda textu, v užším smyslu i širším smyslu parafráze

tučně – shoda struktury

Příklad 1

Srovnáním dvou odstavců z Kovář (2017, s. 259) a Coward (1994, s. 121) lze zjistit, že Kovář bez uvedení odkazu přejímá

(1) Cowardův text,

(2) Cowardův citát z Willsonovy knihy,

(3) odkaz na Willsonovu knihu,

(4) jednu z Cowardových autorských poznámek v tomto odkazu,

(5) kterou pak navíc explicitně vydává za svou.

Coward (1994, s. 121). [...] Lady Ann Clifford's diary comment on the Jacobean court: "We all saw a great change between the fashion of the court as it now is and of that in the Queen's time, for we were all lousy by sitting in the chamber of Sir Thomas Erskine [one of James's Scottish entourage]"⁷ Quoted in Willson, James VI and I, p. 191.	Kovář (2017, s. 259). Také deníky Anne Cliffordové, hraběnky z Dorsetu, Pembroke a Montgomery, nezanechaly o králi ani o poměrech, které ve Whitehallu panovaly, lichotivý dojem. "Všichni vidíme veliký rozdíl v tom," poznamenala si lady Anne, "jak vypadal dvůr v době staré královny [Alžběty I. - pozn. M. K.] a jak vypadá dnes, kdy jsme všichni zavšivení pro nekonečné vyseďávání v pokoji Thomase Erskina [člen Jakubova skotského doprovodu - pozn. M. K.]" (Willson 1956, 191)

Cokoli z těchto případů by mohlo být náhodné, ale kombinace tuto náhodu minimalizuje, přestože je příslušná závislost na Cowardově textu někde rozvolňována, např. vsuvkami dalších citátů, rozvíjením dané informace (k Anne Cliffordové je dodáno, že je hraběnkou z Dorsetu, Pembroke a Montgomery), případně jejím zmnožením (je dodána další autorská poznámka).

Příklad 2

Komparací s. 138 knihy Kovář (2004) a s. 199 textu Harris (1984) lze vykázat tytéž postupy, a to nejen ve vztahu k obsahu, ale i k odkazům, struktuře textu a citacím. V úryvku nacházíme

(1) shodný výčet pamfletů,

(2) a to i do věcné a větné struktury.

(3) Shodný komentář k němu, opět co do textu, nyní bez číslování, s doplňující poznámkou, že u čtvrtého a pátého pamfletu nejsou známy náklady (Coward je ve svém textu neuvádí).

(4) Vsuvku, která v Cowardově textu na dané místě není.

(5) Pokračování textu s dříve rozpoznávanými metodami přejímání Cowardova textu (identická jména lidí a institucí: John Peele, Samuel Buckley, Walpolova vláda; letopočty: 1722, 1735; názvy deníků: The London Journal, Free Briton, Daily Gazetteer, atd.) ve stejném výběru a pořadí.

Harris (1984, s. 199).

The precise nature of the arrangements emerge from five detailed accounts preserved among Walpole's personal papers. These are concerned with a sequence of pamphlets which may have been, in part at least, put together under Walpole's personal supervision. The first three, covered by accounts submitted at the end of the financial year in 1735, were (1) **Opposition No Proof of Patriotism**, (2) **Considerations on the Publick Funds** and (3) **The Grand Accuser of Ye greatest Griminal**. The other two, dispersed simultaneously early in 1739, were (4) **The Convention Vindicated** and (5) **The Grand Question**. The distribution in all five cases was virtually identical at or around the very high figure of 10,000 copies. The bill for pamphlet (1) selling at 6d. amounted to £250, the charge for pamphlets (2) and (3) selling at 1s. came to a total of £980. 14s. Publication of all the pamphlets was apparently organised either by **John Peele or Samuel Buckley**, though only the accounts for the first three items carry one or other of their names. Peele was a wholesale pamphlet publisher who seems to have begun his profitable association with the **Walpole administration** at the time of the **London Journal** take-over in 1722. He continued as part-owner and publisher of this paper as well as of the **Free Briton** and became a proprietor of the **Daily Gazetteer** when the paper was set up in 1735 to consolidate ministerial interests. An even more fully developed link between the administration and the booktrade can be found in the career of **Samuel Buckley**. As a bookseller and proprietor of the **Daily Courant**, a paper widely distributed by the administration from at least as early as the 1720s, he combined his commercial activities with the official post of Gazetteer. This meant that he was on the strength of the Secretary of State's office and as a **Justice of Peace for Westminster** he was

Kovář (2004, s. 138).

O tom, jak se kabinet a sám **Walpole této záležitosti věnovali**, vypovídá osud pěti pamfletů, sepsaných pod jeho osobním dohledem ve 30. letech 18. století. První tři, jež pocházely z konce roku 1735, byly 1) **Opposition No Proof of Patriotism**, 2) **Considerations on the Publick Funds** a 3) **The Grand Accuser of Ye greatest Criminal**; další dva, rozšiřované na počátku roku 1739, 4) **The Convention Vindicated** a 5) **The Grand Question**. Ve všech případech bylo vytištěno 10 000 výtisků. Účet za první pamflet, jenž se prodával za šest pencí, dosáhl 250 liber; náklady na druhý a třetí, prodávané za jeden šilink, činily dohromady 980 liber; u čtvrtého a pátého nejsou náklady známy. Třebaže byly všechny pamflety anonymní, první je připisován Williamu Arnalovi, třetí a čtvrtý Horaci Walpolovi, pouze u druhého a pátého je autor skutečně neznámý.

Vydání organizovali **John Peele či Samuel Buckley**, i když jejich jména stála pouze na účtech za první tři pamflety. Peele, který vydával politické pamflety ve velkém, začal s **Walpolovou vládou** spolupracovat v roce 1722, kdy převzal

The London Journal a pokračoval v tom jako vlastník **Free Briton** i poté, co roku 1735 založil na podporu kabinetu **The Daily Gazetteer**. Ještě pevnější bylo spojení mezi vládou a **Samuelem Buckleyem**. Tento významný londýnský knihkupec a majitel **The Daily Courant**, novin podporovaných a distribuovaných vládou, spojoval své obchodní aktivity s oficiálním úřadem, neboť byl tiskovým mluvčím státního sekretáře a působil rovněž v blízkosti **smírčího soudece pro Westminster**. Řečeno jinými slovy se Buckley podílel na represích proti vydavatelům opozičních novin, pamfletů a

erratically involved in the prosecutions directed
at Opposition publications.

ostatních tiskovin.